

Veniamus ad Hæresiarchas et Apostatas. Simon Magus cum volare vellet, orationibus B. Petri defectus, tibus fregit, et paulo post cum summa ignominia obiit: Hegeppus lib. III, c. 2. de excidio Hierosolymitano, et Arnobius lib. II contra Gentes.

Excoriatus est a Rege Persarum Manichæus vivus, non ob fidem, sed quia filium Regis curaturus occidit: Epiphanius hæres. 66.

Montanus, Theodotus, et Prophetissæ eorum laqueis seipsos necaverunt. Eusebius lib. V hist. cap. 16. Donatistæ quidam cum canibus Eucharistiam projicerent, ab iisdem canibus lacerati sunt: Optatus lib. II contra Parmenianum.

Arius cum in Ecclesiam intrare vellet, subito motu alvi ad latrinas publicas accessit, et simul cum excrementis intestina omnia et animam effudit: Testis Athanasius orat. I. contra Arianos, et Rufinus lib. X histor. cap. 13.

Julianus Apostata divinitus occisus, communi etiam caruit sepultura; nam a terra sponte aperta, absorptum scribit Gregorius Nazianzenus orat. in Athanasium circa fin.

Valens Arianus, qui Juliano in persecutione Christianorum successit, vivus a Gothis etiam Arianis crematus est: Rufinus lib. XI hist. cap. 13.

Nestorius lingua impia a vermibus consumpta, miserime interit: Evagrius lib. I hist. cap. 7.

Hunericus Rex Wandalorum Arianus, et persecutor Ecclesiæ, vermibus toto corpore scatens, consumptus est: Victor lib. III extremo.

Anastasius Imperator, fautor hæreticorum Eutyebianorum, fulmine ictus interit, ut scribunt Cedrenus, Zonaras, et Paulus Diaconus in ejus vita. Tempore Leonis Leonemachi, pestilentia consecuta combustionem imaginum in foro Constantinopolitano, trecenta millia hominum sustulit Constantinopoli: Vide Chronica Matthæi Palmerii anno 1241. De Constantino Copronymo, vide Paulum Diaconum.

Lutherus morte repentina sublatus est. Nam cum vesperi opiparam cœnam sumpsisset lætus, et sanus, et facietis suis omnes ad risum provocasset, eadem nocte mortuus est: Vide Cochlaeum in vita Lutheri.

Zwinglius in bello contra Catholicos trucidatus est, et paulo post Basilee frater ejus

spiritualis (Ecolampadius, cum vesperi sanus cubitum ivisset, mane inventus est ab uxore mortuus in lecto: Auctor Cochlaeus in actis Lutheri anno 1534.

Andream Carolstadium a Dæmone interfectum, Ministri Basileenses scribunt in Epistola, quam ediderunt de morte Carolstadii.

Joannes Calvinus vermibus consumptus, expiravit, ut Antiochus, Herodes, Maximinus, et Hunericus, testatur Hieronymus Bolsecus in ejus vita. Qui etiam addit, cum dæmonibus invocatis, blasphemantem et execrantem obiisse.

CAPUT XVIII.

Nota decimaquinta.

Ultima Nota est felicitas temporalis, divinitus iis collata, qui Ecclesiam defenderunt. Numquam enim Catholici Principes ex animo Deo adhæserunt, quin facillime de hostibus triumpharent. Note sunt in primis veteriæ in Testamento veteri Abraham, Moyses, Josue, Gedeonis, Samuelis, Davidis, Ezechie, Josiæ, Machabæorum. In testamento novo Constantinus, qui primus publice ex Imperatoribus Ecclesiam defendit, eo fere modo Maxentium vicit, quo Moses Pharaonem. Vide Euseb. lib. IX hist. cap. 9. de eo sic ait Augustin. lib. V de Civit. Dei, c. 23. «Constantinum Imperatorem, non supplicantem dæmonibus, sed ipsum verum Deum colentem, tantis terrenis implevit muneribus, quanta optare nullus auderet. Universum orbem Romanum unus Augustus tenuit, et defendit. In administrandis et gerendis bellis victoriosissimus fuit. In tyrannos opprimendis per omnia prosperatus est. Grandævus ætitudine et senectute defunctus est, filios imperantes reliquit.»

De Theodosio seniore scribit idem Augustinus ibidem, cap. 26. ei, quod vere pius et Catholicus esset, adeo prospere omnia successisse, ut in præliis hostium tela in auctores, Deo agente, retorquerentur. Addit Theodoretus lib. V hist. cap. 24. sanctos Joannem et Philippum Apostolos apparuisse in equis albis in eodem prælio pro Theodosio Imperatore pugnantes.

De Honorio etiam plane Catholico, et Romano Pontifici addictissimo, ut patet ex ejus epistolis ad Bonifacium Papam, scribit Augustinus lib. V de Civit. Dei, cap. 23. ita Deum pro illo pugnassee, ut uno prælio multo amplius, quam centum millia Gothorum prosternerentur, et Rex ipse Radagaisus cum filiis caperetur, et occideretur, ex Romanis ne uno quidem vulnerato, nedum extincto.

De Theodosio juniore scribit Socrates lib. VII hist. cap. 18. exercitu ejus pugnantem cum Barbaris, et ipso interim in urbe præcisus apud Deum vacante, circiter centum millia Saracenorum, ab Angelis acta in Euphratem, miserime periisse.

Justinianus senior, donec Catholicus fuit, felicissime imperavit, ita ut Italiam, Africam, aliasque multas provincias Romano Imperio restituerit, ut patet ex Evagrius lib. IV hist. cap. 16. et seq. At, ubi hæreticus factus est, et edictum proponere voluit de sua hæresi recipienda, mox repentina morte sublatus est, et Ecclesiam magno metu liberavit, ut idem Evagrius scribit I. IV, c. ult.

Heraclius quoque, ut ex Joanne Zonara, aliisque historicis cognosci potest, dum Catholicus esset, præclarissimam victoriam de Persis reportavit, et crucem Domini recepit, quando res Romanæ desperatæ omnino esse videbantur. At cum in hæresim incidit Monothelitarum. omnia illi infeliciter successerunt, et ipse novo atque inaudito morbi genere extinctus est.

Constat item ex Græcorum historiis, Imperatores Orientis ab eo tempore, quo propter dissidium circa imagines se ab Ecclesia Romana separaverunt, semper in dies deterius se habuisse, donec tandem Imperium penitus amiserunt. In Occidente vero ex Latinorum historiis manifeste colligitur, semper Imperatores magis, vel minus floruisse; ut magis, vel minus Romanæ Ecclesiæ ad dicti fuerunt.

Tempore Urbani II ad annum Domini 1098, Christiani in bello sacro a Papa indicto pro recuperatione Hierosolymæ, cum essent Antiochiæ in summa desperatione, eo quod prope adesset infinitus exercitus Turcarum et Persarum, et ipsi pauci essent, et diuturna fame prope enecti, ita ut etiam viri fortissimi baculis innixi incederent, nec equos haberent, nisi paucissimos, ita ut præcipuus Princeps Godefredus equo commodato uteretur, et multi Principes in asinis equitate cogentur, tandem Deus revelavit, ubi esset sacra lancea, et ea prælata, in bello victoriam dedit, ita ut occiderint centum millia Turcarum, et ex ipsis vix quatuor millia ceciderint. Cecidit etiam ros divinitus in illos, qui animis et corporibus vires addidit. Denique apparuerunt tres viri sancti pro illis de cælo pugnantes: Vide Paulum Æmilium lib. IV, Gulielmum Tyrium lib. IV prope fin. et Dodechinum Mariani Scoti continuatorem.

Tempore Innocentii III, in Gallia ab octo millibus Catholicorum casa sunt uno prælio centum millia Albigenisium hæreticorum, ut scribit Æmilium lib. VI historiae Francorum.

Nostris temporibus, anno 1531, quinque prælia commiserunt pro fide Catholici Helvetii cum hæreticis Helvetiis, et semper Catholici vicerunt, cum tamen essent numero et armis multo inferiores: Vide Joan. Cochlaeum in actis Lutheri, anni 1531.

Carolus V, miraculo divino, victoriam restituit de Lutheranis anno 1547.

In Gallia quoque et Belgis multas victorias Catholici de hæreticis, non sine miraculo, reportarunt. Imo vix unquam fuerunt hæretici superiores, quando justo prælio dimicatum est. Atque hæc de notis Ecclesiæ, et universa hac disputatione pro instituta brevitate dicta sint.

APPENDIX QUARTÆ CONTROVERSIAE

De Bellarmini canonisatione.

Quam profulit et defendit doctrinam Bellarminus de Ecclesia, de summo Pontifice et de Concilio, non solum non prohibita est nisi inconsulto, sed etiam auctor in canonisationis causam introductus est. De quo hæc habet P. Henricus Ramière in opusculo cui titulus : *L'abbé Gratry, le pseudo-Isidore et les défenseurs de l'Eglise Romaine*, pag. 19 : « Nous avons recueilli des renseignements précis relativement à la cause de béatification du cardinal Bellarmin. Cette cause était déjà très-avancée au temps de Benoît XIV ; tous les procès préparatoires étaient heureusement terminés ; les écrits, sévèrement examinés, avaient été déclarés sans reproche ; les trois congrégations préparatoires avaient établi que le serviteur de Dieu avait possédé à un degré héroïque, toutes les vertus théologiques et morales ; il ne restait plus qu'à dresser le décret, quand une lettre du cardinal de Tenices à Benoît XIV vint tout ar-

rêter, par la crainte d'accroître l'acharnement du gouvernement et des parlements français. Aujourd'hui que, grâce à Dieu, les gouvernements ne se mêlent plus d'entraver les causes de béatification, rien ne s'opposerait à ce que celle du vénérable cardinal Bellarmin fut reprise ; et il suffirait pour cela, peut-être, que la confiance des chrétiens obtint, par son intercession, quelque miracle signalé. N'est-il pas permis de croire que Dieu ne refuserait pas ces miracles, s'ils étaient instamment demandés, pour glorifier celui qui a si vaillamment défendu les prérogatives de son vicaire, et qui, à cause de cela même, est aujourd'hui si injustement attaqué. »

A Deo flagitamus ut, intercedente Bellarmino, edantur hæc miracula, et, si Deus ita permiserit, a Summo Pontifice, supplicii libello, quæremus ut supradictæ canonisationis iterum causa sumatur.

QUINTA CONTROVERSIA GENERALIS

DE MEMBRIS ECCLESIAE

TRIBUS LIBRIS EXPLICATA